

Vee ziek door eikenprocessierups

— Joop Spijker, Alterra

▲ Eikenprocessierups (foto Plantenziektenkundige Dienst)

◀ Sterk vergrote elektronenmicroscopische opname van een brandhaar van de eikenprocessierups tussen het hooi.

Vorige jaren zijn er incidenteel ernstige problemen geweest met vee dat ingeschaard was langs eiken die zwaar waren aangetast door eikenprocessierups. Tot vele tientallen meters langs deze lanen bleek het gras niet geschikt voor dierlijke consumptie door de aanwezigheid van verwaaide nesten van de eikenprocessierups. In 2007 is een nieuw probleem naar voren gekomen: paarden werden ziek na het eten van hooi.

De ziekteverschijnselen bij een manege in Zuid-Limburg waren een sterke zwelling van de lippen met blaren in de mond en ontstoken ogen. Ook elders op het lichaam (hoofd, hals, billen) kwamen allergische reacties voor. Niet alleen de paarden, maar ook de medewerkers van de manege kregen te maken met ziekteverschijnselen en hebben zich onder doktersbehandeling moeten stellen.

Het hooi bleek afkomstig uit Bree in Belgisch Limburg. In deze streek was in het voorjaar

van 2007 sprake van een zeer hoge plaagdruk van eikenprocessierups. Alterra heeft in opdracht van het RIKILT en de Voedsel- en Warenautoriteit (VWA) monsters genomen van het verdachte hooi. Onder de elektronenmicroscoop werd duidelijk zichtbaar dat de zeer kleine brandharen van de eikenprocessierups volop aanwezig waren. Conclusie van het onderzoek is dat de partij besmet is, en dat de ziekteverschijnselen van de medewerkers van de manege en de paarden met zeer grote waarschijnlijkheid het gevolg zijn van deze besmetting.

Gevolgen voor het beheer

De meeste beheerders in het verspreidingsgebied van de eikenprocessierups in Nederland zijn goed bekend met eventueel noodzakelijke bestrijdingsmaatregelen. In 2005 is in de 'Leidraad beheersing eikenprocessierups' een beslisboom voor de beheersing van de eikenprocessierups breed in het land verspreid. Minder bekend is echter dat in gebieden met een hoge plaagdruk ook het gras in de nabijgelegen wei- en hooilanden besmet kan zijn. Het is belangrijk dat beheerders van bermen, wei- en hooilanden nabij eiken met een hoge plaagdruk de nodige voorzichtigheid in acht nemen. Indien er een ernstige verdenking van

besmetting van het gras/hooi bestaat, moet uit voorzorg een andere bestemming voor het gras worden gevonden. Voor beheerders is voorts de meldingsplicht van de General Food Law van belang. Deze Europese wet is sinds 2005 in Nederland geldig en schrijft voor dat iedereen die diervoeders produceert of distribueert verplicht is mogelijke schadelijke gevolgen voor mens en dier te melden bij de VWA. Indien een beheerder hooi of gras inkoopt is het van belang de herkomst na te gaan en bij de leverancier uitdrukkelijk naar de eventuele aanwezigheid van brandharen van de eikenprocessierups te vragen.

Meer informatie:

Mogelijk schadelijke gevolgen van diervoeders kunt u melden bij de VWA, tel. 0800-0488.

Voor de 'Leidraad beheersing processierups' (Alterra, i.s.m. Plantenziektenkundige Dienst en De Vlinderstichting, 2005) zie de website van het Ministerie van LNV www.minlnv.nl. Vul bij de zoektocht in 'eikenprocessierups'; u vindt de leidraad dan onder de datum 4-4-2007. joop.spijker@wur.nl